

اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان

اداره آموزش و پرورش ناحیه دو بندرعباس

معاونت آموزش ابتدایی

کارشناسی آموزش دبستانی

جشنواره درس پژوهی»

« ویژه معلمان دوره ابتدایی»

سال تحصیلی ۹۲-۹۱

درس پژوهی (lesson study)

مقدمه

پژوهش‌های اخیر در زمینه توسعه حرفه‌ای معلمان، روشنگر جهت‌گیری‌های متفاوتی از اقدامات معمول در این حوزه است. این پژوهش‌ها بیشتر بر مدرسه و کلاس درس استوار است و می‌کوشد معلمان را بیش از پیش در تصمیم‌گیری‌های مربوط به شیوه‌های بهبود کیفیت آموزشی مدارس مشارکت دهد. این آموزش به معلمان کمک می‌کند تا به هنگام کسب صلاحیت‌های حرفه‌ای در حین کار به بازسازی فکری خویش و دانش‌آموزان در فرآیند یاددهی - یادگیری توجه جدی مبذول دارند. درس پژوهی، یکی از الگوهای مناسبی از پژوهش‌های مشارکتی در کلاس درس است که برای توسعه حرفه‌ای معلمان یک مدرسه یا مدارس هم‌تا مد نظر صاحب‌نظران و پژوهشگران آموزشی قرار گرفته است.

لذا گروه تکنولوژی و گروه‌های آموزشی ابتدایی در نظر دارد، در راستای ارتقاء علمی و عملی معلمان گرامی و بهبود کیفیت شیوه‌های آموزشی، جشنواره درس پژوهی را در سطح مدارس مناطق و شهرستان‌های استان برگزار نماید.

مفهوم درس پژوهی : (study lesson)

گروهی از معلمان موضوع خاصی از برنامه درسی را برمی‌گزینند. آن را به عنوان واحد کار طراحی، اجرا و ارزشیابی می‌کنند و از محصول آن در تدریس بهتر استفاده می‌برند. یکی از اعضای گروه برنامه را اجرا و دیگران در جهت رسیدن به الگوی مشترک آن را نقد و اصلاح می‌کنند. در واقع گروه درس پژوهی، کار می‌کنند تا تدریس را مورد مشاهده قرار داده و پس از نقد و بررسی تدریس، آن را به شیوه‌ای بهینه اصلاح نموده تا به تدریس موثرتری برسند.

اهداف درس پژوهی :

- گسترش فرهنگ یادگیری در مدارس و فراهم کردن محیط یادگیری معلمان از یکدیگر

- تبادل تجارب مفید آموزشی و تغییر در دیدگاه آموزشی همکاران

- ارتقا سطح دانش حرفه‌ای معلمان
- باز اندیشی معلمان در رفتار خود
- مدلی اثربخش برای پژوهش در مدرسه
- توسعه دادن محیطی انعطاف پذیر برای دستیابی به یادگیری سازمانی
- ترویج تفکر انتقادی
- درک عمیق تر مدیران آموزشی از درس پژوهی و بکارگیری استراتژی‌های اثربخش تر در ارتقای مدیریت آموزشی

مراحل درس پژوهی

۱- تبیین مساله و انتخاب موضوع :

- دانش‌آموزان در درک کدام مباحث و دروس مشکل دارند؟
- یافتن روشی برای انتقال یک مفهوم جدید در کلاس درس
- مساله می‌تواند یک سوال جزئی مانند بهبود (فهم دانش‌آموزان از چگونگی جمع کردن کسرهایی با مخرج نامساوی باشد).

۲- برنامه‌ریزی درس پژوهی:

- ضرورت و اهمیت پرداختن به موضوع (از طریق درس پژوهی)
- کاربردهای عملی و نظری
- تهیه و تدوین الگوی طرح درس (مبتنی بر روش‌های فعال تدریس)
- تعیین اعضای گروه (۳ نفر) و وظایف و مسئولیت

- امکانات مورد نیاز برای مجری درس، زمان انجام فیلمبرداری، تعیین دبیر تیم و...

- تهیه طرح درس توسط گروه

۳- آموزش درس بر اساس برنامه و طرح درس تنظیم شده انجام گردد.

- تعیین تاریخ تدریس، نشستن معلمان هنگام تدریس در عقب کلاس

- انجام فیلمبرداری توسط یک نفر

- یک نفر تدریس معلم را براساس طرح درس تعیین نظارت می‌کند.

- یک نفر واکنش‌ها، عملکرد دانش‌آموزان را زیر نظر دارد و ضمن تهیه گزارش میزان علاقه و فعالیت‌های آنان را زیر نظر دارد.

۴- ارزشیابی تدریس و بازتاب تاثیر آن در برنامه ریزی مجدد درس:

ابتدا معلم مجری طرح در مورد تدریس خود و چگونگی اجرای درس و مسائل عمده آن صحبت می‌نماید. در ادامه معلمان عضو گروه با دیدی انتقادی درباره ی قسمت‌هایی از درس که از نظر آنان مشکل داشته است صحبت می‌نمایند. لذا تمرکز بر درس می‌باشد نه معلمی که آن را تدریس نموده است. درس محصول گروه است و همه اعضا در مورد نتیجه برنامه خود احساس مسئولیت نموده و در واقع از خود انتقاد می‌کنند. دبیر تیم تمام نقطه نظرات را یادداشت می‌نماید.

۵- تجدید نظر در تدریس:

معلمان گروه درس پژوهی با توجه به مشاهدات و بازخوردها در درس تجدید نظر می‌کنند. (مواد آموزشی، فعالیت‌ها، سوال‌ها و...)

با یک سوال اساسی چگونه می‌توان برنامه‌ها را بهتر اجرا کرد؟

با توجه به مشاهدات و یادداشت‌های معلمان، واکنش‌های دانش‌آموزان و نظرات معلم مجری، در طرح درس تجدید نظر می‌شود.

ممکن است طرح درس (روش تدریس ، فعالیت ها ، سوال ها، مسائل مطرح شده ، مواد و رسانه انتخاب شده یا همه اجزای درس) تغییر کند تا در دور بعد تدریس ، نتایج بهتری به دست آید .

۶- آموزش درس تجدید نظر شده :

درس تجدید نظر شده یک بار دیگر با رفع نواقص و بر اساس اصلاحات انجام شده تدریس می گردد.

(تدریس نهایی)

این تدریس ممکن است توسط همان معلم و در همان کلاس یا توسط یکی دیگر از اعضای گروه و در همان کلاس یا در مکانی دیگر تدریس شود .

در این مرحله اعضای شورای معلمان نیز می توانند در تدریس حضور داشته باشند .

۷- ارزشیابی و بازاندیشی سوال :

در این مرحله می شود که چیزی از درس پژوهی و اجرای آن آموخته شد ؟

یادگیری و فهم دانش آموزان و مساله ای که به خاطر آن پژوهش انجام شد ، بررسی می شود و تیم از خود می پرسند تا چه اندازه خوب عمل کردیم . بطور کلی میزان تحقق اهداف بیان می شود .

در این مرحله ممکن است از افرادی مانند معلمان مجرب ، مولفان کتب درسی، اساتید دانشگاه ، انجمن های علمی مرتبط با موضوع درس پژوهی دعوت به عمل آید . همه اعضای شورای معلمان به همراه یک فرد متخصص خارج از مدرسه تدریس را نقد و بررسی و تغییراتی پیشنهاد می کنند .

۸- سهیم شدن در نتایج و دستاوردها :

نوشتن گزارش پایانی (تشریح فرایند درس پژوهی و یافته ها همراه با مستندات ، گزارش ها ، فیلم ها ، عکس ها، صورت جلسات، نقطه نظرات معلمان و دانش آموزان و اولیا)

بازدید های افراد متخصص و مسئولین ؛ بازدید های معلمان از مدارس یکدیگر ؛ تبادل تجربیات

نقش هریک از اعضای تیم به شرح زیر می باشد :

* طراح سناریو (با تاکید بر الگوها و روش های فعال تدریس) :

همکاران گرامی که در زمینه ی طراحی و انتخاب الگوها و روش های فعال تدریس موضوع مورد نظر در هر پایه توانمند می باشند ضمن هم فکری و هماهنگی با دیگر اعضای تیم با تدوین و طراحی سناریو در جهت حضور گروه در جشنواره الگوهای مناسب تدریس مشارکت خواهند داشت .

* مدیر رسانه(معلم ناظر و طراح تجهیزات و رسانه های متناسب با موضوع تدریس جشنواره) : به منظور تقویت روش های نوین تدریس از جمله روش تدریس چند حسی (مختلط) و ... که منجر به هدایت یادگیری از طریق تمام حواس خواهد شد همکاران علاقمند و آگاه در زمینه ی تجهیزات و وسایل کمک آموزشی از جمله رسانه های مبتنی بر ITضمن پی گیری تدوین سناریو در امور رسانه ای فرآیند تدریس مشارکت خواهند داشت .

* مجری تدریس (با تاکید بر اجرای الگوها و روش های فعال تدریس در کلاس درس) : همکاران علاقمند و توانمند در زمینه ی اجرا و انجام ارزشیابی متناسب با موضوع تدریس ضمن پی گیری تدوین سناریو ، در اجرای تدریس به صورت عملی و در کلاس واقعی مشارکت خواهند داشت .

*از آن جا که شیوه نامه ی جشنواره درس پژوهی بر اساس خرد جمعی و تفکر گروهی تدوین گردیده است ، انتظار می رود انتخاب موضوع تدریس در هر پایه ، انتخاب الگوهای و روش های مناسب ، انتخاب رسانه ها و تجهیزات آموزشی ، انتخاب ابزارهای ارزشیابی و ... براساس کارگروهی صورت پذیرد .

درس پژوهی :تدریس فرصت ساز

اگر بایک گروه از معلمان هم رشته ، روش خود را مورد مطالعه و آزمون قرار دهیم با هم با نقد شرایط موجود و در جهت نیل به وضع آرمانی طرح مسئله کنیم ، در جهت شناخت بهترین روش ممکن پژوهش کنیم ، نتایج پژوهش را در کلاس درس و به صورت طبیعی بیازماییم ، نتیجه ی آزمایش را نقد کنیم ، طرح را اصلاح و دوباره در یک کلاس دیگر آن را اجرا کنیم ، نتایج پژوهش خود را منتشر کنیم و در اختیار دیگران قرار دهیم ، در مسیر درس پژوهی گام نهاده ایم ، روشی که پایه ی توسعه ی مستمر حرفه ای ماست و ما را در مسیر تبدیل شدن به یک معلم حرفه ای و فکور به حرکت وا می دارد . منطق درس پژوهی ساده است اگر بخواهیم آموزش

را بهبود بخشیم، اثربخش ترین جا برای چنین کاری، کلاس درس است. اگر این کار را با بهبود تدریس و یادگیری شروع کنیم، مسئله ی چگونگی کاربرد نتایج تحقیق در کلاس درس پاسخ داده می شود.

فرایند درس پژوهی

بهبود تدریس در کلاس درس به منظور ارتقای کیفیت آموزش در درجه اول اهمیت است .

۱- مسئله یابی ۸- برنامه ریزی درسی

۲- سهم شدن در نتایج ۷- آموزش درس (چرا)

۳- ارزش یابی و باز اندیشی ۶- ارزش یابی درس

۴- آموزش درس تجدید نظر ۵- ارزش یابی درس

مسائل از کجا می آیند؟

معمولا معلمان مسئله ای را انتخاب می کنند که از فعالیت های خود به دست آورده اند یا برای دانش آموزانشان دشواری هایی ایجاد کرده است.

تشخیص مشکل و تعیین اهداف

*در این مرحله مدیران مدارس ، آموزگاران و دیگر اعضای گروه با نگاهی انتقادی موقعیت تدریس و یادگیری را براساس استانداردها مورد بررسی قرار می دهند و ضعف ها و دشواری ها را در این زمینه مشخص می سازند .

اغلب ، اطلاعات موجود از عملکرد تحصیلی و نتایج آزمون ها یا مشکلات یادگیری مشترک مبنای تعیین مشکل می شود :

* دانش آموزان در درک کدام مباحث و دروس مشکل دارند؟

-بزار تشخیص این مشکل چه بوده است ؟

- چه درصدی از دانش آموزان با مشکل موجود مواجه اند ؟

چه فرصت های یادگیری در مدرسه برای حل این مشکل وجود دارد؟

- به چه سوالی باید پاسخ داده شود ؟

- چالش های مشترک تحقیق برای یادگیری دانش آموزان چیست ؟

- تدریس در چه زمینه هایی مشکل است ؟

*درک و یادگیری چه موضوعاتی همیشه برای دانش آموزان مشکل است ؟

*در تدریس ، چه موضوعاتی معلم را دچار چالش می کنند؟

مفهوم مسئله

*مسئله می تواند یافتن روشی برای انتقال یک مفهوم جدید در کلاس درس یا یافتن روش های بهتر برای اداره ی کلاس درس باشد.

* مسئله می تواند یک سوال عمومی (برای مثال برانگیختن علاقه ی دانش آموزان به ریاضیات) یا سوالی جزئی تر باشد (برای مثال بهبودفهم دانش آموزان از چه گونگی جمع کردن کسرهایی با مخرج های نامساوی)

* معلمان در گروه درس پژوهی ، هر یک موضوعات و اهدافی را مشخص و سپس اولویت بندی می کنند . در این فرایند بیش از یک هدف ممکن است شناسایی شود . بهترین راه برای اولویت بندی این است که معلمان موضوعاتی را انتخاب کنند که نسبت به آن دغدغه ی بیشتری دارند.

مهارت های مورد نیاز درس پژوهی

انجام دادن درس پژوهی در قالب کارگروهی و مشارکتی م ستلزم مهارت هایی است که به برخی از آن ها در جدول شماره ۱ اشاره شده است .

مهارت های شناختی

مهارت های شخصی

ارزش یابی عقاید دیگران

تعامل با دیگران

مقایسه

احترام به دیگران

پرسش کردن

توجه به نظر دیگران

تخمین زدن

نقد پذیری

طبقه بندی کردن

تحمل نظر مخالف

مدیریت اطلاعات

مخالفت مؤدبانه

جدول شماره ی ۱

طراحی برنامه ی درس پژوهی

برای طراحی برنامه درس پژوهی لازم است سوالاتی به شرح زیر مورد توجه قرار گیرد:

- چه موضوعی از دروس مطالعه می شود؟
- چه کسانی در اجرای کار همکاری می کنند؟
- چه امکاناتی مورد نیاز است؟
- ابزار گردآوری اطلاعات کدام اند؟
- چه کسی درس را اجرا خواهد کرد؟
- نقادی چه گونه انجام می شود؟
- درس چه گونه ارائه می شود؟
- فرایند بهبود و پیشرفت کار چه گونه تضمین می شود؟
- چه کسی کار را رهبری می کند؟
- زمان انجام کار چه قدر است؟
- تدریس مؤثر دارای چه ابعادی است؟

اجرای تدریس و مشاهده ی آن

زمانی که طرح درس کامل شد، یک نفر درس را به دانش آموزان آموزش می دهد . به این ترتیب ، دیگر اعضای گروه به عنوان جمع کننده ی داده ها به کار گرفته می شوند .

گاهی از افراد دعوت شده به گروه درس پژوهی (شامل معلمان و افراد مطلع با مهارت و آشنا به محتویات یا دانش مربوط به طراحی درس) نیز خواسته می شود که این کار را انجام دهند . تدریس توسط یکی از اعضای داوطلب گروه به مرحله ی اجرا در می آید و دیگران به مشاهده و گردآوری اطلاعات درباره ی آن می پردازند. در این جلسه ممکن است برخی از اولیا ، دیگر معلمان علاقه مند ، مدیر، معاون و یا سایر صاحب نظران نیز

حضور داشته باشند. هدف مشاهده، جمع آوری اطلاعات در خصوص اثربخشی دروس و نه ارزش یابی معلمان است.

گزارش گیری از تدریس و بازتاب و اصلاح آن

بعد از یک استراحت کوتاه، معلمان و مدعوین جلسه می گذارند و شروع به تهیه ی گزارش از مشاهدات خود در زمینه ی درس می کنند. حضور دارند که شواهد یادگیری دانش آموزان را اعضای گروه درس پژوهی و دیگر مشاهده کنندگان به این دلیل که جمع آوری کرده اند، با یکدیگر مبادله کنند.

* آیا برنامه ی درسی به خوبی اجرا شد؟

* چه آموزه هایی از روند تدریس قابل برداشت است؟

* چه گونه می توان برنامه را بهتر اجرا کرد؟

تدریس مجدد و مشاهده ی آن

مرحله ی اصلاح و تدریس مجدد در چرخه ی درس پژوهی، فرصتی برای آموزگاران برای استفاده از داده های جمع آوری شده در طول مشاهده و گزارش اولین تدریس برای یادگیری بیشتر است. پس از آن، نوبت به اجرای طرح (ویرایش دوم) برنامه ریزی می کند. طرح درس آماده شده توسط یکی دیگر از معلمان اجرا می شود و اعضا از روند آن گزارش تهیه می کنند.

نظر یک هماهنگ کننده ی درس پژوهی در ژاپن

((ما همیشه درس پژوهی را آزمایشی برای معلمان می دانیم. سعی می کنیم آن را امتحان کنیم و عملکرد آن را ببینیم و از همکاران می خواهیم به ما بگویند که آیا موفق بوده است یا خیر. سپس سعی می کنیم در آن تغییراتی بدهیم و دوباره امتحانش کنیم. این بدان معنی است که می خواهیم بفهمیم که آیا این نوع پژوهش در عمل، موفق بوده است. به نظر من همیشه انتقال از طرح درس اول به طرح درس دوم، بزرگ ترین تفاوت رابه وجود می آورد. شما خط پایان را گم می کنید، اگر درس را بازبینی و اصلاح نکنید))

بازتاب و مبادله ی یافته

مرحله ی نهایی فرایند درس پژوهی ایجاد گزارشی درباره ی طرح تحقیق درس است. گروه به بررسی بازتاب درس و عملکرد درس پژوهی می پردازد. سپس هر یک از اعضای گروه آموخته های خود از پژوهش را مطرح

می کند و به این ترتیب همه در مسیر هم افزایی شغلی قرار می گیرند . سرانجام با تهیه و انتشار یک گزارش ، معلم کار خود را مستند سازی می کنند و به مبادله ی دانش حرفه ای و شغلی خود می پردازند .

حوزه های تعامل در درس پژوهی

* معلمان با خودشان

(خود بهبودی، خودنوسازی، خود ارزیابی ، خود آموزی)

* معلمان با معلمان

(توسعه ی مشارکتی با تبادل تجربیات، همکاری در طرح نقشه ی یادگیری از طریق مشارکت ، دست یابی به گفت و گوهای حرفه ای)

معلمان با دانش آموزان

(تعامل معلم-دانش آموز، مشارکت معلم-دانش آموز و روابط معلم- دانش آموز در یاددهی-یادگیری) معلمان با

والدین

(همکاری معلم-والدین، گفت و گوی معلم با والدین، مسئولیت مشترک در باره ی دانش آموزان و هماهنگی معلم و والدین در طراحی برنامه های درسی)

شروع کار با آمادگی لازم

ایجاد آمادگی، اولین مرحله در مطرح کردن موضوع درس پژوهی است . اگر اعضای گروه های درس پژوهی به اجبار مشارکت کنند، به موفقیت نمی رسند معلمان بایستی مشتاق صحبت کردن درباره ی عقاید و روش ه ایشان و علاقه مند به همکاری با یکدیگر باشند . از دانش آموزان یاد بگیرند، روش تدریس را تغییر دهند و ایده های جدید را امتحان کنند. در ابتدا نیازی به اعتقاد و باور حقیقی معلمان نیست اما چنان چه درس پژوهی را به عنوان کار اجباری به جای داوطلبانه انجام دهند، احتمال این که تلاش ها به یک برنامه ی مؤثر و پایدار منتهی شود، کمتر است . درس پژوهی به تعیین زمان برای برنامه ریزی، مشاهده و بحث درباره ی طرح درس های پژوهشی معلمان نیاز دارد . یک راهبرد برای ایجاد زمان، قبل یا بعد از مدرسه، در طول روزهای خارج از خدمت یا تعطیلات آخرفته است. البته این امر به اولویت های معلمان و خط مشی ها و روش های مدرسه نیز بستگی دارد. بدون مدیری که درس پژوهی را درک می کند و برای آن ارزش قائل است، پی گیری این برنامه بسیار دشوار است. مدیران باید با تمام امکانات و منابع ، حمایت لازم را از گروه ها در زمان برخورد با مشکلات

درس پژوهی معمول دارند. برای گنجاندن و پیش بینی اجزای لازم مانند معلمان ، زمان و حمایت مدیران، گروه درس پژوهی باید یک برنامه ی عمل به وجود آورد . ارائه ی یک برنامه ی کاملا حساب شده به متقاعد کردن افرادی که به قابل قبول بودن سرمایه گذاری زمان و بودجه در این رویکرد (که به پیشرفت و توسعه ی حرفه ای بینجامد) شک دارند، کمک می کند.

برنامه عمل درس پژوهی

۱- فهرست کردن نتایج مورد انتظار ۲- مشخص کردن گروه درس پژوه و اعضا ۳- تعیین زمان درس پژوهی ۴- حمایت های مدیر مدرسه ۵- حمایت های برون سازمانی ۶- فرایند مستند سازی ۷- جبران خدمات.

جو همکاری گروهی در مدرسه

ایجاد محیطی که یادگیری معلم و یادگیری دانش آموز را بهبود بخشد، به حمایت از درس پژوهی کمک می کند. یادگیری می تواند روندی دشوار برای معلمان باشد؛ وقتی آنان باروش های ناآشنا سروکار داشته باشند. احساس ایمنی و احترام به معلمان کمک می کند تا از یکدیگر سوال کنند، ایده هایشان را توضیح دهند، ریسک عقلانی کنند و بایکدیگر در تعامل باشند . معلمان نمی توانند بدون جو همکاری، مشارکت فعالی در درس پژوهی و فعالیت های مرتبط داشته باشند . درس پژوهی زمان قوی تر است که معلمان مدرسه مشارکتی گسترده داشته باشند؛ زیرا یادگیری معلمان از طریق همکاری گروه ها به دست می آید.

«چگونگی تدوین گزارش کتبی در درس پژوهی»

*صفحه عنوان

*صفحه بسم ..

*صفحه تقدیم

*صفحه تقدیر

*چکیده

*فهرست مطالب

فصل اول

*مقدمه

*تعریف و تبیین مسأله و توصیف چالش های موجود و تعیین وضعیت مطلوب (مشکل موجود)

* تعیین ضرورت و اهمیت موضوع

*تعیین اهداف (اهداف کلی - جزئی - رفتاری و ...)

* تعیین سوالات درس پژوهی (تبدیل اهداف به سوالات پژوهشی)

فصل دوم

توصیف ویژگی های طرح درس (سناریوی آموزشی)

نحوه ی اجرا (سناریوی آموزشی)

چالش های فرا روی گروه و راهکارهای گروه برای مقابله با آن ها

زمانبندی نحوه اجرا (تعیین زمان اختصاصی به مراحل تدریس)

نحوه تقسیم کار (تعیین وظایف محوله به افراد گروه)

روش تعیین اثر بخشی نتایج اجرای درس پژوهی
ابزار و امکانات مورد نیاز گروه
ارزشیابی اجرای طرح درس اول (نتایج حاصل از تدریس)

فصل سوم

توصیف و ارزیابی طرح درس اول
داده های پژوهش حاصل از تحلیل طرح درس اول
نظر نهایی گروه درباره نحوه اجرا
پاسخ به سوالات پژوهش
اجرای طرح درس دوم (در صورت داشتن نواقص در اجرای اول)

فصل چهارم

توصیف ویژگی های طرح درس دوم
داده های پژوهش (حاصل از تحلیل طرح درس دوم)
نظر نهایی گروه درباره نحوه اجرا
پاسخ به سوالات پژوهش

فصل پنجم

ارزشیابی طرح درس دوم
داده های پژوهش (حاصل از طرح در مرحله اول و دوم)
نظر نهایی گروه درباره نحوه اجرا
پاسخ به سوالات پژوهش
جمع بندی نهایی گروه
بیان محدودیتها
پیشنهادات

ارزیابی گزارش کتبی (فرم شماره ۱)

نام و نام خانوادگی اعضاء:

ج) سناریو تدریس:

ب) مسئول رسانه:

الف) مجری تدریس:

هدف یادگیری:

زمان تدریس:

عنوان درس:

للم درس:

پایه:

ناحیه / منطقه:

ردیف	عنوان	امتیاز					امتیاز کسب شده
		۱	۲	۳	۴	۵	
۱	تا چه اندازه بیان مسئله مبتنی بر واقعیات مدرسه و کلاس است ؟						
۲	ضرورت و اهمیت مسئله تا چه اندازه تبیین شده است ؟						
۳	تعیین اهداف تا چه حد با موضوع درس متناسب می باشد؟(توجه به عرصه های علم ، عمل ، اخلاق ، تفکر و ایمان و باور)						
۴	تا چه حد راهکارهای گروه برای چالش های موجود در فرآیند اجرا مناسب می باشد؟						
۵	تا چه میزان جدول زمانبندی مناسب برای اجرا تدوین گردیده است ؟						
۶	تا چه اندازه گروه بر اساس وظایف خود ایفای نقش نموده اند؟						
۷	تا چه میزان مشارکت و همکاری اعضای گروه منجر به تولید اندیشه ی نو شده است ؟						
۸	ابزارهای جمع آوری اطلاعات تا چه میزان برای ارزیابی تحقق اهداف تعریف شده مناسب می باشد؟						
۹	تا چه میزان ابزارها و امکانات تدریس متناسب با مهارت و شرایط یادگیری مد نظر قرار گرفته است ؟						
۱۰	تا چه اندازه تدریس ارائه مورد تحلیل علمی و اصولی قرار گرفته است ؟						
۱۱	نحوه ی درج نظر نهایی گروه تا چه اندازه مناسب است؟						
۱۲	تبیین محدودیت ها و پیشنهادات طرح تا چه اندازه است ؟						
۱۳	میزان رعایت سادگی و روان بودن جملات در ارائه ی گزارش کتبی تا چه اندازه است ؟						
۱۴	سیر منطقی و اصولی تدوین گزارش کتبی تا چه اندازه رعایت گردیده است ؟						
جمع امتیاز:							

امضاء:

نام و نام خانوادگی ارزیاب :

ارزیابی فرآیند تدریس (فرم شماره ۲)

ردیف	شاخص های ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	مشخصات کلی	۲	
	تعیین اهداف	۵	
۲	پیش بینی ابزار و رسانه های آموزشی	۳	
۳	پیش بینی روش های فعال تدریس	۳	
۴	پیش بینی الگوهای تدریس	۳	
۵	امور مقدماتی	۳	
۶	ارزشیابی تشخیصی	۲	
۷	آماده سازی و ایجاد انگیزه	۵	
۸	ارائه درس با کاربرست اهداف . وسایل و روش های پیشنهادی	۳۰	
۹	جمع بندی و نتیجه گیری	۲	
۱۰	ارزشیابی مرحله ای (تکوینی)	۳	
۱۱	طراحی فعالیت های تکمیلی و تعیین تکلیف مناسب	۴	
۱۲	خلاقیت و نوآوری در کلیه مراحل	۶	
۱۳	توجه به بازخورد های تشویقی متناسب با فراگیران	۴	
۱۴	توجه به استفاده از فن آوری نوین در مراحل تدریس	۱۰	
۱۵	توجه به کارگروهی در مراحل تدریس	۵	
۱۶	توجه به بعد تلفیقی مفاهیم درس	۵	
۱۷	توجه به مهارت های زندگی	۵	
	جمع کل:	۱۰۰	

نام و نام خانوادگی ارزیاب :

امضاء:

ارزیابی تدریس عملی (فرم شماره ۳)

ردیف	شاخص های ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	نحوه ی ورود و ایجاد ارتباط مؤثر با دانش آموزان	۲	
۲	توجه به ووضع فیزیکی کلاس ، دقت در وضع جسمی و روانی دانش آموزان و حضور و غیاب	۲	
۳	چگونگی ارزشیابی تشخیصی	۴	
۴	تبیین موضوع و هدف های آموزشی مورد نظر	۳	
۵	چگونگی ایجاد انگیزه و جلب توجه دانش آموزان در طول فرایند تدریس	۵	
۶	رعایت آراستگی و مرتب بودن متناسب با شان معلمی	۲	
۷	استفاده از مبانی علمی ، روش ها و الگوهای فعال متناسب با مفاهیم درس	۵	
۸	تسلط بر موضوع و محتوای درس	۶	
۹	نحوه ی بیان و حرکات معلم و تناسب آن با درس و کلاس	۴	
۱۰	استفاده صحیح از ابزار و رسانه های آموزشی متناسب با درس	۵	
۱۱	استمرار ارتباط و تعامل با دانش آموزان و توجه به بازخورد های آن ها	۵	
۱۲	ارائه باز خورد مناسب (استفاده به موقع از تشویق)	۲	
۱۳	فراهم کردن فرصت های مناسب برای تفکر، کشف اصول، قواعد و راه حل ها توسط دانش آموزان	۴	
۱۴	فراهم کردن فرصت های مناسب برای پرسش و پاسخ دانش آموزان	۲	
۱۵	نحوه مدیریت و اداره کلاس	۴	
۱۶	میزان مشارکت و فعالیت دانش آموزان در فرایند تدریس به ویژه کار گروهی	۴	
۱۷	توجه به نکات دینی و اخلاقی ، اجتماعی و ... در فرایند تدریس	۳	
۱۸	ایجاد علاقه و نگرش مثبت در دانش آموزان نسبت به درس (ایجاد فضای پویا و با نشاط در کلاس)	۳	
۱۹	جمع بندی و نتیجه گیری مناسب در پایان تدریس	۴	
۲۰	چگونگی ارزشیابی تکوینی با توجه به اهداف آموزشی	۵	
۲۱	تعیین تکلیف و فعالیت های تکمیلی مناسب	۳	
۲۲	هماهنگی و تطابق جریان تدریس با سناریو ارائه شده (تنظیم شده)	۵	
۲۳	اخلاقیت و نوآوری در فرایند تدریس	۵	
۲۴	استفاده از زمان پیش بینی شده	۳	
۲۵	میزان استفاده از فن آوری نوین در مراحل تدریس	۱۰	
	جمع کل:	۱۰۰	

عنوان درس پژوهی :

تقویت خدانشناسی

(در کلاس های چند پایه)

اعضای گروه درس پژوهی :

۱-

۲-

۳-

دی ماه ۱۳۹۱

تقدیم به :

همه ی معلمان مناطق محروم که ایثار کارشان و صبر مرامشان است ، آنانی که افق دیدگانیشان عزت ایران و اقیانوس دل هاشان آکنده از عشق به فرزندان معصوم این مرز و بوم است . بی آن که از ایشان نامی باشد ، نام و نشان این مرز و بوم ثمره ی مجاهدت های آنان است ، اگر چه دنیایشان نشد ، آخرتشان مملو از اجر و الطاف الهی باد .

تقدیر و تشکر:

بر خود لازم می دانم از مدیریت محترم آموزشگاه شهید رجایی در جهت ایجاد بستر مناسب جهت انجام طرح فوق تقدیر و تشکر نمایم.

چکیده

پژوهش حاضر به صورت کیفی از نوع درس پژوهی با عنوان ((تقویت خداشناسی در بین دانش آموزان کلاس های چند پایه ، سوم و چهارم)) و در مدرسه ی ابوذر اجرا شده است .

این درس پژوهی به صورت گروهی و با مشارکت سه نفر از همکاران فرهنگی با موضوع مذکور به اجرا در آمد .

از آن جا که مساله ی ((خداشناسی و تقویت این امر)) از موضوعات بسیار مهم و جزو اهداف غایی و عالی دوره ی ابتدایی می باشد ، لذا چالش های پیش روی گروه در این حوزه این بود که ما چگونه می توانیم در تدریس دروس مرتبط با خدا شناسی به صورت موثر عمل کرده و اهمیت ذکر و یاد و نام خدا را به صورتی شایسته به دانش آموزان بفهمانیم .

پس از اجرای طرح درس اولیه (سناریو) و بازبینی آن ، نهایتاً سناریو در کلاس تدریس و توسط اعضای گروه به مشاهده و نقد و تحلیل گذاشته شد و در تدریس مجدد نیز اصلاحاتی صورت گرفت که نتایج ذیل از این اجرا حاصل گردیده است :

وجود دوربین و همکاران ناظر در کلاس موجب جلب توجه دانش آموزان و خروج کلاس از روند طبیعی می گردد که در تدریس مجدد سعی در رفع این اشکال گردید .

برخی از دانش آموزان بسیار کم حرف بوده و لزوم رفع این مشکل به نظر می رسد .

در تدریس مجدد مشکل گردش صحیح مجری در سطح کلاس ، برخورد خشک اولیه با دانش آموزان برطرف گردید .

مجری با طرح سوالات مختلف و طرح جملات ناقص جهت تکمیل آن توسط دانش آموزان کم حرف سعی در فعال کردن دانش آموزان می بودند .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول :
۲	مقدمه .....
۳	تعریف و تبیین مساله و توصیف چالش های موجود و تعیین وضعیت مطلوب .....
۳	تعیین ضرورت و اهمیت موضوع .....
۴	تعیین اهداف .....
۴	تعیین سوالات درس پژوهی (تبدیل اهداف به سوالات پژوهشی) .....
	فصل دوم :
۶	• توصیف ویژگی های طرح درس (سناریو) .....
۶	• نحوه ی اجرا .....
۱۹	• تعیین امکانات مورد نیاز و چالش های فراروی .....
۱۹	• زمانبندی تدریس و وظایف محوله .....
۲۰	• روش تعیین اثر بخشی نتایج اجرای درس پژوهی .....
۲۰	• نتایج حاصله .....

فصل اول :

مقدمه

با عنایت به رویکرد جدید نظام آموزشی و تاکید موکد در سند چشم انداز وزارت آموزش و پرورش و توجه و تاکید مقامات ارشد نظام بالاخص مقام معظم رهبری درونی سازی بحث خداشناسی در بین دانش آموزان و هدایت ایشان به سوی حیات طیبه ، بر آن شدیم تا راه کارهای موثری جهت تدریس درس خداشناسی بیابیم .

از آن جا که در زندگی امروزی به دلیل صنعتی شدن ، ایجاد شبکه های مختلف ماهواره ای و اینترنتی توسط امپریالیسم فرهنگی ، که با اهداف کاملا مشخص سعی در نابودی اعتقادات راستین مردم ما مخصوصا نسل آینده دارند ، توجه به معنویات و خداوند بسط حیاتی و مهم بوده و وجه خاص و ویژه به آن می تواند تضمین کننده ی سلامت فکر و اندیشه و فرهنگ غنی مردم و کشور عزیزمان باشد .

لذا احساس کردیم که توجه به معنویات و نعمت های الهی در بین نسل امروزی ، کم رنگ شده است . هرچند در آموزش و پرورش توجه ویژه به درس هدیه های آسمانی و تدریس درست و آگاهانه آن می تواند افراد با ایمان و متعهدی را به جامعه تحویل دهد . اما بر آن شدیم تا روشی بهتر و جذاب برای دانش آموزان در درس هدیه های آسمانی بیابیم . تادانش آموزان وجود خدا را و نعمت هایش را در زندگی خود احساس کنند و با دید بازتری به محیط اطراف خود بنگرند .

معمولا در مناطق دور افتاده و محروم به علت تعداد اندک دانش آموزان ، کلاس های آموزشی به صورت چند پایه تشکیل می گردد ، تا دانش آموزان این مناطق نیز از آموزش رایگان دولتی برخوردار گردند .

تدریس در کلاس های چند پایه مشکلات فراوانی دارد که اگر روش های مناسب تدریس در زمان محدود آموزشی اتخاذ گردد ، می تواند ما را به اهداف آموزشی نزدیک کند .

تعریف و تبیین مساله و توصیف چالش های موجود و تعیین وضعیت مطلوب

عدم توجه دانش آموزان به نعمت های موجود در خود و اطراف خود و وجود خداوند در زندگی روزمره به عنوان خالق هستی که وجود آن در تمام شئون زندگی ساری و جاری است رامی توان در اعمالی مانند : عدم توجه به نعمت های خداوند با اهمیت ندادن به آن ها ، اسراف و تبذیر ، شروع نکردن کارها با نام خدا... که با بررسی علل و عوامل آن ها و سعی در بر طرف کردن یا کم کردن اثر عوامل موثر بر این امر می توان دانش

آموزانی راتربیت کرد که: قدر نعمت های الهی را بدانند، در استفاده ی از نعمت های الهی اسراف ننمایند، قبل از شروع هر کاری نام خداوند را بر زبان بیاورند و به خالق هستی فکر کنند.

اعضای گروه بر آن شدیم تا این مشکل را که به نظر اعضا، مشکلی مهم و حیاتی و موثر در تمام ارکان زندگی دانش آموزان می باشد را با روش تدریسی که رهنمون کننده ی دانش آموزان به اهداف آموزشی و تربیتی که همان ((خداشناسی)) می باشد حل نماییم.

عدم توجه دانش آموزان به نعمت های الهی و عدم توجه به وجود خداوند به عنوان قادر مطلق، آفریننده ی نعمت های فراوان، خالق بی همتا و یاریگر در تمام مشکلات، می تواند معضلات عدیده ای را به وجود آورد که کوچکترین آن ها بها ندادن به ارزش داشته ها، ناامیدی در صورت بروز کوچکترین مشکل، نداشتن هدف در زندگی و احساس خلاء عاطفی، عدم احساس پشیمانی و ترس معنوی در صورت انجام کار اشتباه و... می باشد. که معلم می تواند با یک روش تدریس خوب، با موضوع ((توجه به نعمت های خدا، دعا و تشکر از او)) با در نظر گرفتن شرایط سنی و اجتماعی و خانوادگی دانش آموزان این مشکلات را به حداقل رسانده و چراغ راهی برای دانش آموزان روشن نماید. هر چند نباید از تاثیر ویژه ی میزان اهمیت دادن خانواده به آموزه های دینی نیز غافل شد. به معنای دیگر هماهنگی و همراهی خانواده بلا شک تاثیر مثبتی بر شکل گیری ((شخصیت الهی)) بر دانش آموزان دارد.

تعیین ضرورت و اهمیت موضوع:

از آن جا که پرداختن به موضوع خداشناسی و درک جایگاه (خداوند) در زندگی روزمره بسیار مهم و ضروری است و رفتار و منش فرد در اجتماع (مانند وجدان کاری، رفتار مناسب با پدر و مادر، معلم و دیگران، استفاده ی بهینه از نعمت های خداوند در زندگی مخصوصا انرژی و اسراف نکردن آن ها، رابطه ی مستمر با خالق هستی و دوری از کارهای زشت و...) به انحاء مختلف رابطه ی مستقیمی با این امر دارد.

لذا ((خداشناسی و توجه به نعمت های خداوند، دعا و تشکر از آفریده ها و نعمت های خداوند)) جزو اهداف غایی آموزش و پرورش بوده و در سند تحول نظام آموزشی نیز به صراحت و موکد به آن اشاره شده و (ارتباط با خدا و وجود حیات طیبه و تربیت دانش آموزان متعهد و متدین) به عنوان اهداف تربیتی آموزش و پرورش ذکر گردیده است. که در صورت پرداخت صحیح به این موضوع موجب ایجاد صفاتی چون با ایمانی، متعهد بودن و اتکا به خدا می گردد.

همچنین پرداختن به این موضوع باعث می شود ، دانش آموزان با توجه به نعمت های خداوند به وجود خدا پی برده و معلم در برخورد با نظرات دانش آموزان توجه و ظرافت های لازم را داشته باشد .

هدف پروژه :

رشد توجه دانش آموزان به نعمت های خداوند و ایجاد محبت و ارتباط با خدا از طریق دعا و گفتگو و سپاسگزاری از نعمت های خداوند .

سوال پژوهش :

چگونه می توان در دانش آموزان توجه به نعمت های خداوند و ایجاد محبت و ارتباط با خدا از طریق دعا و گفتگو و سپاسگزاری از نعمت های خداوند را ایجاد نمود .

ویژگی دانش آموزان امروزی :

عدم توجه هدفمند به محیط اطراف و کمبود و نقص در توانایی لازم برای انجام فعالیت های مستقل به دلیل عدم اعتماد به نفس و توکل به خدا

دانش آموزان توجه داشته باشند ، تا راهکارهای بهتری برای اصلاح تدریس ارائه دهند .

ویژگی دانش آموزان آرمانی :

توجه هدفمند به محیط اطراف

- هر چه می خواهند ، از خدا ، می خواهند .

- دوستدار گفتگو با خدا .

- سپاسگزار نعمت هایی است که خداوند به آن ها داده

- به خداوند (به عنوان تنها قدرت مطلق) اعتماد دارد .

فصل دوم :

مقدمه

این درس به روش پرسش و پاسخ و روش نوین بارش مغزی انجام گرفت که با توجه به استفاده ی از تجربیات ساده و شخصی و روزمره ی دانش آموزان و بیان آن ها به روش های مختلف و استفاده ی معلم از بیانات و ایده های دانش آموزان و بازخورد آن توسط دانش آموزان ، به خوبی توانست معلم را به اهداف تعیین شده ، برساند .

ویژگی های طرح درس (سناریو)

توجه ویژه به تفاوت های فردی در بین دانش آموزان

اهمیت نحوه ی رفتار معلم با دانش آموز

ایجاد جو دوستانه و همراه با شوخی جهت جلوگیری از خستگی دانش آموزان

استفاده ی بهینه از حداقل امکانات

تدریس توأمان در دو پایه ی متفاوت با دانش آموزان متفاوت از لحاظ سنی و رسیدن به اهداف تعیین شده .

توجه به دانش آموزان ویژه و کم حرف .

استفاده از تجربیات نو و به روز و در دسترس دانش آموزان جهت تدریس .

مشارکت کلیه ی دانش آموزان در امر تدریس .

تقویت هوش بینایی ، شنوایی و گویایی در دانش آموزان با طرح پرسش های گوناگون

نحوه ی اجرا :

گروه از سه عضو تشکیل شده است که همه ی آن ها با هم رابطه ی فامیلی دارند به همین دلیل با توجه به اینکه محل کارشان دور از هم است ، تشکیل جلسات در منزل بوده است .

بسمه تعالی

سناریوی آموزشی:

عنوان درس : خداشناسی (هدیه های آسمانی)

موضوع درس کلاس سوم : همیشه با من (توجه به نعمت های خداوند و سپاسگزاری از آن)

موضوع کلاس چهارم : امید من (تقویت و ایجاد علاقه و محبت نسبت به خداوند)

پیش نیازها برای کلاس چهارم : درس های ((لبخندها و گریه های من ، شامگاه پاییزی ، کودکی بر آب))

پیش نیازها برای کلاس سوم : سه درس اول کتاب هدیه های آسمانی

مدت زمان اجرا : ۳۰ دقیقه

مواد و امکانات لازم : کتاب هدیه های آسمانی کلاس سوم و چهارم ، مداد ، کاغذ (۱/۴ برگه ی ۴A)

تعداد دانش آموزان : ۸ نفر (۴ نفر سوم - ۴ نفر چهارم)

روش تدریس : پرسش و پاسخ و سخنرانی و بارش مغزی

معلم پس از در زدن وارد کلاس می شود و نماینده ی کلاس (زهرا پور یکتا) به احترام معلم کلاس ، بر پا می دهد و دانش آموزان به پا خاسته و یک صدا می گویند : سلام صبح به خیر .

معلم : سلام صبح شما هم به خیر .

دانش آموزان : ممنون

معلم : بسم الله الرحمن الرحيم . بنفوماييد بنشينيد . چه خبر خوبيد ؟

دانش آموزان : ب...له .

معلم : خدا را شکر ، سالم هستید ؟

دانش آموزان : ب...له .

معلم ادامه می دهد : حتما سالم و تندرست بودید که تونستید به مدرسه بیایید !!

دانش آموزان : بله

معلم : خوب خدا را شکر ، (ادامه می دهد) من هم سالم و تندرست بودم (که) تونستم امروز هم پیام پیش شما ، چه درسی داریم ؟

دانش آموزان : هدیه های آسمانی .

معلم: کدوم درسید؟

دانش آموزان : درس چهار .

معلم : بچه ها اومدنی چیزی حواس شما را به خودش جلب نکرد؟ چیز جدیدی ؟ چیز تازه ای ؟

دانش آموزان : چرا !

فاطمه : سبزه هایی که تازه رشد می کنند .

امیر حسین : درختان !

معلم : درختان زیبا !

فاطمه : گل ها !

معلم : گل ها ؟ گل ها در اومدند مگه ؟

فاطمه : بله ! گل های ریز

سید جواد : خونه های زیبا .

معلم : در واقع آشیانه های شما !

زهرا (سوم) : گنجشک ها .

معلم : دیگه ؟

زهرا : ابر ها ، خورشید خانم !

معلم : ابر بود مگه ؟

دانش آموزان : (با اشاره ی سر) بله .

معلم : حتما ابر بوده که شما دیدید دیگه .اگه نبود که نمی دیدین !

معلم بر روی تخته سیاه می نویسد : ((ربنا علیک توکلنا)) و با صدای بلند تکرار می کند .

معلم : کی می دونه یعنی چی ؟

دانش آموزان دست های خود را بلند می کنند .

سید جواد : پروردگارا تکیه می دهیم به تو .

معلم : تکیه می دهیم !

امیر حسین : تنها به تو تکیه می دهیم .

معلم البته خیلی خوب بود ، کلاس سوم هم تونست بگه . پروردگارا ما ؟ (همه ی دانش آموزان یک صدا)

تنها به تو تکیه می دهیم .

معلم : چرا تنها به خدا تکیه می کنیم ؟ نمی تونیم به کس دیگه ای تکیه کنیم ؟

فاطمه : چون که همیشه پشتیبان ماست .

معلم : چرا پشت و پناه ماست ؟

مجتبی : چون مهربونه .

زهرا (سوم) : ما بنده های اونیم .

معلم : بله ! ما بنده های اونیم ! درس های قبلی یادتون ؟

دانش آموزان سوم : مهربانترین دوست . (و تکرار معلم : مهربانترین دوست . به مورچه ی کوچولوی ریز قدرتی داده تا بتونه دانه های ریز رو ببره و هیچ موقع هم خسته نشه) یا به گنجشک زیبا آشیونه داده . یا در درس کودکی بر آب . کی می تونه داستانش رو تعریف کنه ؟

فاطمه : یه روزی فرعون دستور داد هر بچه ی پسری که به دنیا می آد اونو بکشند . اما مادر موسی (ع) اونو داخل سبدي گذاشت و انداخت تو آب . زن فرعون (آسیه) هم او نوگرفت

معلم : مادر موسی (ع) سبد رو گذاشته بود روی آب و نمی تونست مواظب اون باشه ، پس چه کسی مواظبش بود ؟

دانش آموزان : خداوند .

معلم : چه کسی حواسش بهش بود ؟

دانش آموزان : خداوند .

معلم : چه کسی به مادر موسی الهام کرد که صندوق را داخل آب بیاندازد ؟

دانش آموزان : خداوند .

معلم : چه کسی مهر موسی را در قلب آسیه انداخت ؟

دانش آموزان : خداوند .

معلم : خدای مهربون خیلی چیزها به ما داده که ما نمی بینیمشون اصلا و خبر ازشون نداریم اما داده ! و وقتی نیستند تازه می فهمیم و می گیم : ای وای .

اگه دستتون اوف بشه (خنده ی دانش آموزان) چی می شه ؟ دستمون دردش می آد دیگه! و می گیم وای دردم گرفت و ... یه انگشت کوچیک ! حتی انگشت کوچیک نیز سلامتی اش چقدر ارزشمند است و دردش چقدر ناراحت کننده است . خوب بچه ها ، دیگه چی ؟ چه چیزهایی هست که با بودنش شما احساس می کنید که چقدر توانمندید و...

دانش آموزان : خانم ، توانایی ، سلامتی

معلم : توانایی چی ؟

امیرحسین:علم ودانش

معلم :کسب علم و دانش. یعنی چی ؟ همین که می تونید بیایید مدرسه . با پاهاتون . لذت ببرید، شادی کنید ، ناراحت بشید .تا دردمون گرفت بفهمیم دردمون گرفته ، خود درد هم یه نعمته ، مثلا من مریض باشم یا آتیش گرفته باشم البته خدای نکرده ها (خنده ی بچه ها) اگه درد نداشقتباشم از کجا باید بفهمم ، داد بزنم ؟ آب بیارم و... خودمو نجات بدم ، اگه درد نباشه که نمی شه !می سوزم تموم می شم بعد می بینم ای وای ..(خنده ی بچه ها) پس خود درد هم چی ؟

دانش آموزان : نعمته .

معلم : پس درد هم نعمته ، خدای مهربون برای اینکه ما سالم باشیم درد را گذاشته تا ما سالم باشیم راحت تر زندگی کنیم.

معلم شروع به تدریس درس می کند وخطاب به دانش آموزان می گوید:سوما به کتاب خودشون نگاه کنند و چهارم ها هم به کتاب خودشون .موضوع درستون مشترکه و می تونین با همدیگر بحث کنید و از نظرات دوستاتون استفاده بکنید .من دوست دارم شما جزوی از این تصویر باشید .یعنی چی ؟ یعنی کتابتون را ور دارید و برید کنار آب !رو درخت تو آسمون یا هر چیزیا هر جا که دوست دارین باشین .هر کجایی که دوست

دارید خودتون را تصور کنید. هر چیزی که احساس می‌کنین ، آگه خودتون را ویاسرما رواحساس می‌کنین آگه چیزی می‌بینین به من بگین .

امیر حسین : خانم ، پرنده .

معلم : دیگه چی ؟

دانش آموزان : درخت .

معلم : (خطاب به امیر حسین) کجای درخت ویاسادی ؟

امیر حسین : کنار دو تا درخت !

معلم (با لبخند) : مواظب ایش نیفتی تو آب !

فاطمه : خانم من اینجام !

معلم : اینجا مگه کجاست ؟

فاطمه : خانم گلند دیگه !

معلم : مواظب باش گل هارو نچینی و زیبایی طبیعت را از بین نبری . (معلم سعی می‌کند در فرصت های مناسب نکاتی ایمنی وفرهنگی را در جهت تقویت دوستی با طبیعت گوشزد کند)

زهرا (سوم) : خورشید .

معلم : (بالای سرسید جواد) : تو کجایی ؟

سید جواد : اینجا .

معلم : اوه چقدر دور ! کی می‌خواهی برگردی خونه . (خنده ی بچه ها)

معلم رو به رضا : تو کجایی ؟

رضا : اینجام .

معلم : پس کوشی (!به شوخی)

رضا لبخند می زند. معلم ادامه می دهد. می بینی رضا رفته خودشو نقاشی کرده تو این تصویر و فردا میاره می گه این هم سند . من هم اونجام باور کنید (خنده ی بچه ها)

معلم : دیگه چی میبینید ؟ حالا که همگی تون اونجایید و خیالم راحت که همتون اونجایید دیگه چی می بینید ؟

امیر حسین : خانم ستاره ، ماه ، خورشید ، ابرها

معلم : بچه های کلاس سوم ، چهارم ها اون جان دیگه ! صدای بلبل ها رو می شنوید ، صدای گنجشک ها رو

رضا : ابرها ،

سید جواد : ماهی ها دریا .

زهرا : سنگ ها .

معلم : چشمتونو ببندید و خودتونو حس کنید در اونجا و لذت ببرید از کنار طبیعت بودن .

سوم ها اینجا کجاست ؟

سوم ها : کره ی زمین .جایی که ما ...

معلم: چیکار می کنیم ؟

دانش آموزان : در اون زندگی می کنیم .

معلم : کی اونجا را برای ما خلق کرده ؟

دانش آموزان : خداوند .

معلم: که در اونجا چی کار کنیم؟

دانش آموزان: زندگی کنیم.

معلم: چیزی هم به ما داده یا دست خالی هستیم اونجا.

دانش آموزان: همه چی داده.

معلم: همه چی داده مثل؟

دانش آموزان: خورشید، گرما، سرما (امیر حسین) چهار فصل (زهرا سوم): آب

معلم: آب مایه ی حیات است و اگه نباشه زندگی هم نیست.

دانش آموزان: خونه.

معلم: اگه خونه نباشه چی می شه؟

سید جواد (به همراه بقیه ی بچه ها): ما بیرون زندگی می کنیم.

معلم: آه چقدر غم انگیز (بچه ها می خندند) اما خدای مهربون به ما خونه داده، از سرما نمی میریم ...

معلم: دیگه؟

سید جواد: ماه.

معلم: گل های زیبا، ماهی های زیبا. و با اشاره به کتاب پنجم ها: اینجا کجاست؟

دانش آموزان: سکوت

معلم: ای وای حواسشون نیست!

دانش آموزان لبخند می زنند و معلم مطالبی را یادآور می شود و ادامه می دهد.

معلم : آفرین . چهارم ها از روی درس خودتون بخونند شعرشو . تا من روخونی کلاس سومو می کنم شما می تونید شعر رو تمرین بکنید . من برای شما نمی خونم اما اگه دیدم اوضاعتون خیلی خرابه ناچارم بخونم دیگه . (خنده ی بچه ها) . معلم رو به دانش آموزان کلاس سوم : من از روی درس می خونم شما هم سعی کنید بهتر از من بخونید یا مثل من بخونید ، یعنی اونجایی که باید وایسید وایسید و ... خلاصه زیبا بخونید دیگه . و معلم شروع به خواندن می کند . (هم زمان با روخوانی درس به بچه ها سر می زند تا خط خوانی آن ها را کنترل کند) . پایان درس با جمله ی ((من هم ...)) می باشد که معلم با تکرار این جمله سعی در جلب مشارکت دانش آموزان در بحث می کند . ((من هم ... ؟))

...سید جواد : به خاطر نعمت های تو از تو سپاسگزارم

...رضا : به خاطر آفریده های تو سپاسگزارم

...زهرا (سوم) : از اینکه ما را آفریدی از تو سپاسگزارم .

... الهه : سکوت معلم : (تکرار) من هم ...؟

الهه : سپاس ...

معلم : سپاسگزارم . می تونی بیشتر از این بگی . من هم چی ؟ راحت تر بگی . احساس تو نسبت به خدا . من براتون برگه می دم راحت هر چی که دوست داشتین تو این برگه ها بنویسید . البته می گم چی بنویسید و در مورد چی بنویسید . تا من درس اینا رو می خونم (چهارم ها را) شما از روی درس یک بار بخونید .

معلم رو به کلاس چهارم ها : کی فکر می کنه که می تون خوب بخونه ، با احساس بخونه ؟ همتون ؟

پس فاطمه تو بخون . سعی کن با احساس بخونی و ما رو ببری تو حس این تصاویر زیبا ! و فاطمه شروع به خواندن می کند . بعد از چند خط با دستور معلم زهرا شروع به خواندن بقیه ی درس می کند . هر کدام از بچه ها چند خط می خوانند تا درس تمام می شود . در حین روخوانی درس معلم غلط های روخوانی را اصلاح می کند .

معلم : اعضای یعنی چه ؟ (بچه ها ساکتند). قسمت های بدن ، دست ، پا

معلم : اعضایی هماهنگ با یکدیگر و در نهایت زیبایی . یعنی چی ؟ (پس از چند بار پرسیدن معلم بیشتر توضیح میدهد) یعنی ملا فاطمه میاد کلاس می بینیم کله اش یه ور می ره ، دستش یه ور میره ، پاش یه ور می ره ، می شه همچین چیزی ؟

دانش آموزان : نه !

امیر حسین : یعنی همه ی بدنش یه جاست .

معلم : هماهنگ با همند . وقتی مغز دستور می ده دست بیاد بالا میاد بالا ، وقتی می خواهی راه بری ، راه می ری ، می خواهی بخونی می خونی ،

چشم می تونست کوچیک تر باشه اما خدای مهربان در نهایت زیبایی آفریده ، تا اون جایی که می تونسته زیبا باشه زیبا آفریده .

مجتبی به خواندن ادامه ی درس می پردازد .

معلم : خوب بود آفرین فقط شما (مجتبی) باید بیشتر سعی کنی بیشتر تلاش کنی خلاصه ما رو ببری تو حسش . یعنی جوری بخونه که وقتی مثلا مجتبی صفحه رو باز کرد بخونه یه جوری بخونه که ما حس کنیم اونجاییم . اما الان می بینیم ا تو کلاسیم . خوب بچه ها دقت کنید اینجا نوشته این شگفتی ها ما را دعوت می کنند به ... به چی ؟

دانش آموزان همراه با زهرا : به تفکر .

معلم : کسی که تفکر نکنه ، کسی که حواسش نباشه دو رو برش چی هست می تونه تشکر بکنه (مثلا) من به شما جایزه ای ، چیزی داده ام ، اگه شما حواستون نباشه یادتون می افته که شما از من تشکر می کنید . اگه حواستون نباشه ؟

دانش آموزان : خیر ... نه

معلم رو به سوم ها : سوم ها خونددند ؟ خوب از کلاس سوم ها هم پرسیم تا از نظرات اون ها هم استفاده کنیم . ببینید بچه ها ، یه کسی یه چیزی داده اما حواسم نبوده ، یعنی توجهی نکردم ، مامانم برای من یه چیزی خریده (یا) همسایه یه چیزی به من داده ، من حواسم نباشه ، اهمیت ندم می تونم ازش تشکر کنم ؟
دانش آموزان : نه .

معلم : کیا می تونند از خدا تشکر کنند ؟

رضا : با نماز خونددن !

معلم : نگفتم چه جور ی ؟ گفتم کیا ؟ چه کسانی می تونند ؟

فاطمه : کسانی که حواسشون هست .

امیر حسین : به نعمت هایی که خدا داده توجه می کنند .

زهرا : سلامتی .

معلم : توجه کنید فرض کنید امروز داشتید می آمدید می بینید که هیچ سبزه ای نیست - دو روز بعد - دوباره دارید می آید مدرسه می بینید گل در اومده ، اون موقع حواستون کجا می ره ؟ فکر می کنید همسایه اومده گل کاشته اینجا ؟ حواستون به کی میره ؟

دانش آموزان : به خدا .

معلم : می گید ای وای خدای من این گل ها چقدر قشنگند ! همین کار شما ، توجه کردن شما ، همین حواستون بودن چیه ؟

زهرا : نعمته !

معلم : نعمت که هست. اما همین که حواستون به این نعمت ها هست ، به این داشته ها هست ؟ به این داده ها هست ؟

امیر حسین : باید به این گل ها توجه کنیم !

معلم : نه ، بذار یه جور دیگه بگم . شما دارید می آید می بینید خدای مهربون یه چیز تازه داده ، یه چیز جدید داده ، گل داده کنار دم در خونتون ، خیلی و ساده و دم دستی ، شما اگه حواستون باشه می گین : وای خدای من ... در واقع دارین توجه می کنین ، به این می گن سپاسگزاری . وقتی من به شما این رو می دم (اشاره به یک پاک کن) شما می گید : وای خانم ممنون ... وقتی توجه بکنید می گید ممنون ، متشکر . یا مثلا همسایتون یه چیزی به شما داده باشه شما همینطوری نمی گیرید (بدون اینکه تشکر کنید) و بعد بگید خداحافظ ، البته حتی خداحافظی هم نمی کنید چون که توجهی نکردید . یا بفرمایید یه سبد میوه برای شما ، شما هم بگیرید بگید : خوب و بعد بذارید سر جاش . این اصلا با عقل جور در می آد ؟

دانش آموزان : نه

معلم : چیکار می کنیم ؟

دانش آموزان : ازش تشکر می کنیم .

معلم (با طنز) : می گیم بیشتر بده !! (همه ی دانش آموزان می خندند) ازش تشکر می کنیم .

معلم : سوم ها ! من برگه هایی بهشون میدم تا در اون هر چی که خدا بهشون داده ازش تشکر کنند ، من نمی دونم خدا بهشون چی داده ، خودشون بهتر از من می دونند . خدا چی داده بهشون . پس برای خدا یه نامه می نویسند . که تشکر و سپاس گزاری توش باشه ، می تونه نامه باشه ، می تونه مطلب باشه ، به هر حال می خواهید چی کار کنید ؟

دانش آموزان سوم : از خدا تشکر کنیم .

معلم : چهارم ها هم با خدا گفتگو می کنند ، یه دعایی ، خواسته ای ، قبل از اینکه بنویسید سوالی بکنم . شما از چه کسی یه چیزی می خواهید ؟ مثلا شما پول لازمید ، نیاز پیدا کرده اید به یه پولی یا مامان داره غذا می پزه ، می بینه پیاز نیست سیب زمینی نیست ، تو مغازه هم نیست کلا قحطی شده ، (بچه ها می خندند) قرار باشه از همسایه هاتون یه چیزی بگیری سراغ کدوم همسایتون می رید ؟

امیر حسین : اونو که مهربونه .

معلم: اونی که داره و نمی ده یا اونی که نداره یا اونی که داره و مطمئنی اگه بری دم درش سیب زمینی یا هر چیز دیگه ای که می خواهی را می ده؟ سراغ کدوم می رید؟

دانش آموزان (امیر حسین با صدای بلند): اونی که داره و می ده .

معلم: یا باباتون پول لازمه ، سراغ کدوم همسایتون می ره ؟ اونی که داره و می ده ؟ یا اونی که داره و نمی ده ؟

دانش آموزان: اونی که داره و می ده .

معلم: کی هست که همه چی داره ؟

دانش آموزان: خداوند .

معلم: خدای مهربون .پس می تونین خواسته هاتون رو ، دعاهاتون رو ، گفتگو هاتون رو ، این دیگه به میل خودتون هست ، از خدا بخواهین . من می توانم کلاس چهارم ، من می توانم با خدای مهربان خود گفتگو کنم و به او بگویم ... یا دعاهاتون رو بنویسید یا خواسته هاتون رو کلاس سوم ها هم سپاسگزاری است که سپاسگزاری هاتون رو از خدا باید بنویسید .معلم وقتی می بیند زهرا می خواهد نظرات خود را به الهه که از اول کلاس ساکت بود (به دلیل اینکه اصولا دانش آموز کم حرفی است و وجود دوربین و ناظران همکار نیز این امر را تشدید کرده بود) تلقین کند می گوید : تقلب نکنین ها (نظرات شخصی خودتون رو بنویسید) نگین بینم این چی نوشته یا اون بهتر نوشته (و به اون نگاه کنم) هر کی هر چی که می خواد با خدا گفتگو کند را بنویسد .برای خودتون را ، خودتون و خداتون رو تصور کنید .هر کی برای خودش رو بنویسه .

امیر حسین : خانم به من کاغذ ندادین !

معلم در حالی که یک برگه می برد تا به امیر حسین بدهد : می گم آخه چرا برگه اضافه اومد .برگه را به امیر حسین تحویل می دهد .

دانش آموزان شروع به نوشتن دعاها ، آرزوها و گفتگوهای خود با خدا می کنند .

توجه مجتبی به اطراف است ، معلم می گوید : چیزی لازم داری مجتبی ؟

مجتبی : نه !

معلم : پس بنویس دیگه !

زهرا با نگاه کردن و گفتن به صورت آرام به خانم می فهماند که تمام کرده است . معلم می پرسد : تموم کردی ؟

زهرا : بله .

معلم : صبر کن تا بقیه ی بچه ها هم تموم کنند ... یه دور بخون ببین اون چیزی که دوست داشتی شده یا ن ؟
نوشتی یا نه ؟

سید جواد نوشته اش را وقتی کامل کرد و تمام شد برگه را خواست به معلم تحویل دهد که معلم گفت : باشه
پیش از اجازه بده همه تموم کنند .

معلم جهت راهنمایی و اضافه کردن آموخته های دانش آموزان می گوید : بچه ها ببینید ، هر کی می خواد
خداشو بهتر بشناسه . یعنی همانطور که خدا دوست داره باشه . باید حواسش به دور و برش باشه ، یعنی اینکه
ببینه چی داره ؟ چی نداره ؟ چرا داره ؟ کی داده ؟ مثلا وقتی عید نوروز وقتی می خوایین جایی برین حتما
حواستون به دو رو بر خودتون باشه ، حواستون به این باشه که امروز چی بیشتر دارم چی کمتر دارم ؟ چی باید
حذف کنم در مقابل خدای مهربون چی رو باید اضافه کنم . تا از زندگی خودتون بیشتر لذت ببرید . هرکی بیشتر
توجه کنه راضی تر و خوشحال تر است . کسی که حواسش نباشه به داشته های خودش داده های خدای
مهربون که بهش داده ، نمی تونه خوشحال باشه ، مثلا وقتی (به) شما هدیه ای می دن خوب شما خوشحال
می شین ، می گید : وای چقدر منو دوست داشته به من این همه وسایل هدیه داده ، خوشحال می شین خدای
مهربون اینهمه دوستتون داره .

معلم رو به زهرا : خوب ، نوشتین ؟ - : الهه کمی زود باش . شما (رو به سوم ها) می خواستین سپاسگزاری
بنویسین . شما هم (رو به چهارم ها) دعا و گفتگو .

معلم به حالت طنز : در دعاهایتان ما را فراموش نکنید . ببینیم کی ما رو فراموش کرده کی نکرده ! خوب دیگه
وقت تمومه بچه ها .

معلم : بخون بینم سید جواد چی نوشتی ؟

سید جواد : خدایا من شما را سپاسگزاری می کنم و می دانم که همیشه مرا یاری می کنی تا از نعمت هایی که به ما داده ای خوب استفاده کنیم .

معلم : رضا تو بخون .

رضا : خدا را سپاسگزارم که به من نعمت های فراوان بخشیده مثل خانه ؛درختان ؛ابر.خورشید آسمان آواز پرندگان.....

معلم : معلومه هنوز ادامه داشته ها ،وقت نداریم ، اگه دوست داشتی می تونی بنویسی و بعدا بهم بدهی ،یا برای بچه ها بخونی . باشه !!

معلم رو به زهرا (سوم) : شما ؟

زهرا : ای خدای مهربان من با نماز خواندن روزه گرفتن از تو تشکر می کنم.

معلم : آفرین !! الهه شما ؟

الهه : سکوت !

معلم : هنوز چیزی ننوشتی ؟ خوب اگه دوست داشتی بگو .از خدا با یه جمله تشکر کن .

الهه : سکوت !

معلم : خدایا از تو سپاسگزارم که بابا ، مامان به من دادی ، خدایا سپاسگزارم که به من خونه دادی ، خدایا سپاسگزارم که دوستای خوبی به من دادی .درسته ؟ خوب یه کمی هم تو بگو ... تا الهه فکر بکند ، مجتبی تو چی نوشتی ؟

مجتبی : ای خدای مهربان ...

معلم رو به زهرا که می خواست تا جملات خود را به الهه بگوید و به او اجازه ی فکر کردن ندهد گفت :
تقلب تقلب ! خودش ، هر چی دوست داشت بنویسد . (رو به مجتبی) : خوب ! (ادامه بده)

مجتبی : ای خدای مهربان از تو تشکر می کنم که به من پدر و مادر دادی.

معلم (رو به امیر حسین) : شما ؟

امیر حسین : از تو تشکر می کنم که این همه نعمت های زیادی به ما بخشیده ای مثل توانایی ، درختان چشم ، بینی ، دهان ، دندان .

معلم : شما زهرا ؟

زهرا : ای خدای مهربان من از شما می خواهم سایه ی پدر و مادرم همیشه بالای سرم باشد و سلامتی به آنها بدهی و معلمانم سالم باشند.

معلم (رو به فاطمه) : شما ؟

فاطمه : خداوندا از تو سپاسگذارم که به من و همه ی مردم سلامتی دادهای و از تو خواهش می کنم که به مریض ها شفا دهی و کسی که نیازمند است او را کمک کنی خدایا از تو می خواهم که به معلان مهربانم کمک کنی که از زندگی خود لذت ببرند و پدر و مادر مرا سالم نگه داری

معلم : آفرین همه خوب بود ، خوب الهه فکر کردی ؟ نوشتی ؟

الهه : خدایا از تو سپاسگذارم...

معلم : خدایا از تو سپاس گزارم که به من داداش خوشگل دادی ، داداش ، داداش تو اینهمه دوست داری نوشتی ، مژه های بلندی داره . (خنده ی بچه ها) خدا حفظش کنه .

خدا همه ی ما را سالم نگه داره ، در عین حال بنده های خوبی باشیم ، معلم خوبی باشیم ، دانش آموز خوبی باشیم و الی آخر . خیلی خوب بود . من از نظرات شما استفاده کردم ، راه که می رفتیم روی کره ی زمین خیلی خوش گذشت . (خنده ی بچه ها) شما چطور ؟

دانش آموزان : بله ، خیلی .

معلم : برای فردا دوست دارم یک نقاشی زیبا بکشین و اون چیزهایی که یادتون رفت ، حواستون نبود بنویسین ، وقت نبود بنویسین رو یه نقاشی زیبا بکشین و سعی کنین نعمت هایی که خدا به شما داده ، زیر اون بنویسین ، ممکنه الان توجه نکنین ! اما برای انجام تکلیف باید بیشتر توجه کنین ، به دور و برتون ، به داشته هاتون ، به اون چیزهایی که تو خودتون هست ، به استعداد هاتون ، به دور و بر خونتون ، به دوستاتون ، کشورتون ، به همه چی ، دیگه بیشتر از این من بگم شما پیدا نمی کنین ، نمی شه !

رضواسید جواد که مطالبشون را کامل کرده بودند برگشان را به معلم دادند .

معلم : نوشتید بقیه اش را ؟ و برگه ی آنها را گرفته ، مطالعه می کند .

معلم رو به بقیه ی بچه ها : پس چی شد ؟ برای دفعه ی بعد یه نقاشی زیبا می کشین و میارین . نقاشی همتونو می زنم روی بورد همه ببینن .. معلم: خسته نباشید

دانش آموزان : خانم شما هم همینطور. پایان تدریس

چالش های فرا روی گروه :

چند پایه بودن کلاس های دانش آموزان و عدم درک مشابه از یک موضوع ، با توجه به تفاوت سنی در کلاس های چند پایه و رساندن هر دو کلاس به هدف های تعیین شده در مدت زمان محدود.

ابزارهای لازم جهت نقد و بررسی تدریس انجام گرفته با توجه به تئوریک بودن مبحث ، ابزارهای در دسترس و منابع موجود از جمله موارد ذیل می باشد :

- بحث در مورد اعتقادات و خداشناسی بحثی است که نیاز به آگاهی بیشتر معلم در آن بیشتر احساس می شود . به همین خاطر قبل از تدریس از کتاب راهنمای معلم استفاده گردید .

- برای انجام تدریس ، هماهنگی های لازم با مدیر محترم مجتمع ((علامه جعفری)) انجام گرفت .

- برای فیلم برداری از صحنه ی تدریس دوربین فیلم برداری توسط یکی از اعضا فراهم گردید .

- تدریس با حضور یکی از همکاران (خارج از گروه به عنوان ناظر) ، رئیس ودبیر گروه و توسط مجری گروه انجام پذیرفت و پس از مشاهده از طریق فیلم برداری از مراحل تدریس و بررسی مجدد و یادداشت برداری در حین تدریس از فعالیت های یادگیری و یاددهی و کنش های متقابل بین معلم و دانش آموز پرداخته شد و در پایان نکات ضعف و قوت به بوته ی بحث گذاشته شد .

زمان اختصاصی جهت انجام مراحل تدریس :

سلام و احوال پرسی : ..... ۲ دقیقه

ایجاد انگیزه : ..... ۲ دقیقه

ارزشیابی آغازین :..... ۴ دقیقه

تدریس درس : ..... ۱۵ دقیقه

ارزشیابی پایانی :..... ۵ دقیقه

تعیین تکلیف :..... ۲ دقیقه

وظایف محوله به افراد گروه بدین شرح است :

آقای رضایی.....رئیس گروه

خانم شیانی.....دبیر گروه

خانم رحمانی.....مجری طرح

روش تعیین اثر بخشی نتایج اجرای درس پژوهی:

قبل از آخرین اجرا ، دو اجرای دیگر نیز - با حضور میهمانان - داشتیم ، به دلیل برخورد خشک معلم با دانش آموزان و دیگری ثابت ماندن معلم در یک نقطه و عدم حرکت فعال مناسب و متعادل در کلاس ، و از طرفی دانش آموزان نیز به دلیل وجود دوربین در کلاس و حضور همکاران ناظر ، لذا نیاز به اصلاح مجدد بود .،

مجری طرح اگر چنانچه با دانش آموزان به راحتی برخورد کند و با سوالات متفاوت ، آن ها را از جو به وجود آمده خارج کند ، آنگاه به راحتی می تواند کلاس را به حالت عادی در آورد و جوی شاداب و جذاب برای آن ها به وجود آورد .

امکانات مورد نیاز گروه :

- همکاران آموزشی که در تدریس به عنوان ناظر حضور داشتند .

- امکاناتی که مدرسه در اختیار ما قرار داد ، یک کلاس ، دانش آموزان و مدرسه

- امکانات خارج از مدرسه : دوربین فیلم برداری

نتایج حاصله:

پس از انجام مراحل مختلف تدریس و استفاده از روش پرسش و پاسخ و بارش مغزی و مشاهده ی آن توسط ناظران همکار ، و بیان نقاط ضعف مجری توسط اعضا ، و بررسی مطالب گفته شده ، معلوم گردید که دانش آموزان با استفاده ی از این روش و البته انس و الفت بین معلم و دانش آموز و ایجاد ارتباط قوی عاطفی ، پس از پرسش های مختلف هدف دار و بیان نظرات توسط دانش آموز و هدایت نظرات به سمت اهداف از پیش تعیین شده ، دانش آموز به این نتیجه می رسد که زیبایی های خلقت و نعمت های بیکران خداوندی دور از دسترس نبوده و همان چیزهایی که هر روز می بیند و با آن ها سر و کار دارند و شاید به نظر عادت یا بی اهمیت جلوه می نموده بسیار مهم و نبود آن غیر قابل تحمل می باشد . معلم گاه توجه دانش آموز را به خود جلب می نماید و اهمیت دستگاه های مختلف بدن را و نعمت بزرگ سلامت را - که تا وقتی هست حتی متوجه وجود آن نمی شویم - یادآور می شود و در جایی دیگر به چیزهای اطراف خود مانند چمن و گل دم در منزل ، ابرها ، آسمان و ... جلب می نماید و از زیبایی های آن سخن می راند که همگی حاکی از اهمیت انسان نزد خدا به سبب خلقت این همه نعمت برای اوست و وظیفه ی انسان نیز سپاسگزاری از نعمت هایی است که خداوند در اختیارش قرار داده است . در پایان نیز تعیین تکلیف منزل که همان ادامه ی بحث ها و گفتگوهای کلاسی می باشد، تکمیل کننده ی اهداف بوده و نتیجه ی دلخواه به دست می آید .

با توجه به اینکه نتیجه ی این گونه هدف گذاری ها می بایست در عملکرد روزانه ی دانش آموز ظهور و بروز پیدا کند (از قبیل عدم اسراف در مصرف تغذیه ی روزانه ، میوه ها و نان و آب و ...) با بررسی های به عمل

آمده در محیط مدرسه و ارتباط مستمر با اولیا در عرض چند روز ، این نتیجه به حمدالله به دست آمده است . یعنی دانش آموز پس از استفاده ی از نان ، میوه ، شیر تغذیه ای ، تغذیه ی روزانه ، آب اضافه ی آن را دور نمی ریزد . نان و شیر را نگه داشته در فرصت دیگر استفاده می کند . و آب را به اندازه بر می دارد و اگر اضافی ماند پای درخت می ریزد . در شروع کارها از نام خداوند استفاده می نماید و جهت ارتباط مستمر با خدا هر روز چند آیه قرآن می خواندو...